

Új film

Színes, szinkronizált kanadai film. Írta: Jamie Brown. Fényképezte: René Verzier. Rendezte: Jean-Claude Lord. Főbb szereplők: Winston Rekert, Jan-nyck Brisson, Timothy Webber, Stephanie Morgenstern.

Ha egyszer, egy vadul beszámíthatatlan pillanatban tetováltatásra adnám a fejem vagy netán egyéb testrészem, meglehet, a klasszikus mozi-bűnözők „Bűn az élet” felirata helyett azt karcoltatnám magamra, hogy „Sportverseny az élet”. Ehhez persze, tudom, egyébként is jó adag mazochizmus kellene, de ez esetben dupla. Mert nemcsak az aktus, de a felirat tartalma is fájna.

Pedig e látszólag kreált jelmondat nagyon is hétköznapi valóságot takar. Az a jó edzőcipős atyáuristen méltán akármiféle sportlélektani eszmefuttatástól, de kérem, ugyan figyeljék meg:

különböző korú, nemű és szürkeállomány-ellátottságú egyének mily könnyen gúvasztják ki a szemüket, szorítják ökolbe a kezüket, hogy idővel, ha tehetik, dühödten fel is ugráljanak, szilaj biztatásra kezdve, emelt hangon hadonászva, kipirult arccal és üveges tekintettel.

Na igen, „a versenyláz”. A sportverseny-pszichózis tömegörülete. Hogy hány millióan próbálták és próbálják ezt a kisebbrendűségi komplexusokból, ilyen-olyan pótcselekvésekből és egyéb lélektani atavizmusokból összeálló kollektív hajlamot ügyes konjunkturalis érzékkel meglovagolni, fel- és kihasználni akár csupán a moziiparban — igazi versenyfeladat lenne kiderítenie. Hogy a különféle sporttémájú filmekben, midőn mondjuk a bunyós szerelméért, gyermekeért, önnön boldogságáért — s a többi, nem kívánt törlendő — küzd és persze győz, esetleg néha

dicsőn bukik: micsoda primitív szimbolika, micsoda differenciálás nélküli, igazából mélységesen élet- és valóságidegen tematika és közelítmód üli diadalát — ne feszegessük. „Az élet mérkőzés” Himalája-közhelyének lavinái félelmetesekek.

Ha nem bunyós, nem futballista, hosszú távfutó vagy egyéb (előbbieket már mind jócskán voltak) — akkor legyen mondjuk kutya-szán-versenyző Kanadából. Mindenesetre egzotikus, sok a hó, a fenyves és a jöltöltözött statisztika, no meg ami még kell: aranyos kisfiú, elhagyott atya, fiú (legvégül persze segítő) szentlélek, kamasz-szerelem és szuperbárgyú, a legvadabb unalomig ismert meskete, több igen jó felvétel — igen, jön a tetoválótű: sportverseny az élet. De lassan bűn is lesz, ha az efféle film-dömping így folytatódik.

Domonkos László

Száguldó farka

Könyvesbolt – de sokkal több is annál

JATE—Gondolat

Tegnap, szerdán délelőtt ünnepélyesen megnyitották a József Attila Tudományegyetem és a Gondolat Kiadó közös könyvesboltját. A Dugonics téren, a Szegedi Egyetem szerkesztőségének helyén elkészült létesítményt Csákány Béla, a tudományegyetem rektora adta át rendeltetésének. Az eseményen részt vett Pusztai János, a Művelődési Minisztérium osztályvezetője, Csonka István, a városi tanács elnökhelyettese, továbbá a Gondolat Kiadó, a Kiadói Főigazgatóság és a szegedi felsőoktatási intézmények több vezető képviselője.

Az ötlet, mint a jó ideák általában, egy pofonegyszerű felismerésből született: létrehozni egy olyan komplex intézményt, amely elsődlegesen a hallgatók jegyzetigényét hivatott kielégíteni, ugyanakkor olyan, egyetemhez méltó metódusokat igyekszik alkalmazni a jegyzet- és szakkönyvellátásban, hogy sajátos arculatot biztosítson ekképpen az universitásnak. Meghózzá olyat, amely nélkül, miként a rektor megnyitóbeszédében hangsúlyozta, korszerű felsőoktatási intézmény ma már nemigen lehet meg. Az árusításon kívül a mostani könyvesbolt jelentősége egészen különleges: bolt, de sokkal több is annál.

A vállalkozáshoz a JATE-nak sikerült olyan jelentős fővárosi partnert szereznie — mint a Gondolat Kiadó, amelynek nemcsak az a nagy érdeme, hogy a 100 négyzetméteres, kicsinysege ellenére első látásra is tartalmas, kellemes benyomást nyújtó bolt megnyílt, hanem több sajátos, de annál örömtelbb újdonság is, amelyekről most beszámolhatok. Bodnár László, az egyetem rektorhelyettese mondotta: idén január 1-jétől hároméves időtartamra, kísérleti jelleggel kiadói jogot is kapott a József Attila Tudományegyetem. A kezdeményezés kísérleti jellegével kapcsolatban hangsúlyozandó: hogy a minisztérium, jónak tartván a JATE—Gondolat társulást, mintegy előzetesen biztosította azokat az anyagi eszközöket — 3 és fél millió forintot —, melynek jóvoltából a komplex jellegű kezdeményezés teljes egészében működésbe léphet.

Az elsődleges cél oly módon lesz a jegyzetkiadás és -ellátás, hogy megvalósuljon

Schmidt Andrea felvétele.

A JATE—Gondolat most megnyílt könyvesboltja

az egyes jegyzetek időben, számol, de természetesen terveik között szerepel kiadni az egyetemi oktatók különböző tudományos publikációit, újranyomni, reprintkiadásban megjelentetni már napvilágot látott, fontos (és nyereséget hozni tudó) műveket — lehetőleg persze helyi illetőségű szerzők tollából. Am vállalkozni akarnak nyomdai bérnyunkára éppúgy, mint esetleg más kiadók műveinek megjelentetésére, s az eddigiekből már sejthető, hogy a klasszikus komplett kiadói modellt valósítják meg, kiadással, bolttal — és nyomdával! Az egyetem számítógéppontjából lézertechnika segítségével kerülnek majd a sorszerkesztett kéziratok a József Attila sugáruon, a volt egyetemi garázból kialakított nyomdába — ahová rövid időn belül várják a már megrendelt három gépet, s ekképpen — feltehetően már az idei év második felétől teljes kapacitással dolgozik majd a JATE—Gondolat.

D. L.

Delta-Impulzus

Meghalt egy lap, éljen a lap. Delta-Impulzusra módult az Új Impulzus néven negyedik évében járó közkezdvelt mérnökpolitikai, tudománnyal, társadalommal foglalkozó MTESZ-lap, amely zárójelben a 43. évfolyamot is felüti, ugyanis valahol és valahogy a Műszaki Élet utódja. Az MTESZ lapja czzel átvállalta a megszűnt Delta (Delta Magazin) ismeretterjesztő feladatkörét is.

A Delta-Impulzus, amelynek első száma 1988. január 16-án jelent meg, és mérnökpolitikai, tudománypolitikai, társadalompolitikai tartalmú kéthetente megjelenő lap akar maradni, amely a jövőben is közli a legfrissebb tudományos, technológiai híreket, a realitásmisegét foglalkoztató réteg- és társadalompolitikai kérdéseket, a műszaki fejlesztés és a összefüggéseinek folyamatos felszínén tartásával. Közli a lap Zeley László riportját Teller Edével abból az alkalomból, hogy

a magyar származású fizikus január 15-én múlt 80 éves, dosult az Új Impulzus néven negyedik évében járó közkezdvelt mérnökpolitikai, tudománnyal, társadalommal foglalkozó MTESZ-lap, amely zárójelben a 43. évfolyamot is felüti, ugyanis valahol és valahogy a Műszaki Élet utódja. Az MTESZ lapja czzel átvállalta a megszűnt Delta (Delta Magazin) ismeretterjesztő feladatkörét is.

Az új lap tudományos ismeretterjesztő rovatot is közöl, Delta címmel, s a jelenlegi számban a következő írások olvashatók: A sikerért meg kell feszülni, Tudományos versenyfutás, „Laborolimpia”. Az autók kipufogógázainak hatásával foglalkozó cikk szellemesen idézi széljegyzetben Ady Endre egyik írását Budapest tiszta levegőjéért.

Az új számban olvashatjuk: Berend T. Ivánnak, az MTA elnökének nyilatkozatát a tudományos kutatás helyzetről és jövő lehetőségeiről. Beszámolót ad a lap a 27. tokiói nemzetközi autókiallításról, a „végletek” autóirol, továbbá a szöuli olimpia technikai hátteréről, s a világ legújabb technikai vívmányairól.

B. J.

Az előretörő városiasodást a hatvanas évek végén Erdei Ferenc a tence áradásához hasonlította, amelyben a városiasodásból addig-ameddig kimaradó vidékek egyre szűkülő szigetekké válnak. Azóta az urbanizáció más jeleket ölt — világszerte lassan véget ér a városokba történő beözönlés időszaka. Bebizonyosodott: a felduzzadt városok egyre kevesebbet tudnak nyújtani a századvég emberének, erősödik a kisebb közösséghez való tartozás igénye.

kötet megjelenése 1989-re várható. Ugy is felfoghatjuk, hogy ezek a kötetek Vaskos százezreket, visznek el, ám valójában megszámlálhatatlan nullájú, pénzben nem mérhető hasznot hoznak. Az Algyő és népe rövidesen odakerül a nagy könyvtárak polcaira, s ezáltal az eddigieknél jóval többet tudnak majd az országbán a község múltjáról. A kötet bevallott célja is az, hogy a múlt egzakt feltárással elősegítse a jelen megértését. A szűkebb pátria iránti szeretet még nincs kihalóban Magyarországon. Bizonyosságot ad erre az a tény is, hogy az 1973-ban megjelent Vészőmonográfiát — tíz évvel később — ismét ki kellett adni...

A kötet szerkesztője ezután röviden, lényegre törően ismerteti a tanulmánykötetet, s némi empátiával beszél a rettegett és mégis szeretett folyóiról, a Tiszáról, melytől még az 1879-es nagy árvíz idején sem tudott elszakadni a falu. A szülőföld szeretetének és a lelki összetartozásnak szép példáját mutatták akkor a „gyevi emberek”: a közel 600 családból csak 74 vállalta az újonnan alapított Sándorfalvára való áttelepülést. Az életfeltételeket keservesen megteremtő algyői nép mind az első, mind a második világháborúból kivette részét. A város utóljára szóló képviselője végetül felveti: eljött az ideje annak is, hogy a legutóbbi vízvárat algyői áldozatainak (89 ember, közöttük két gyermek) a nevét is megörökítsük valamilyen kegyeletes formában.

Ezután az algyőiek tesznek föl kérdéseket a kötet szerzőinek (jó páran jelen vannak), s a kötet második kiadásának bővítésére is tesznek javaslatokat. Színes elbeszélést hallunk a kórán visszatérő férjről, aki

csak az Algyő és népéért rohant be Szegedre, s egy másik lokálpatriótától azt is megtudhatjuk, hogy ő bizony még a fürdőszobába „kipaterolva” is folytatta éjszaka a könyv olvasását. Habár komoly dologról van szó, jót derülünk az idős bácsi szavain, mert az „országok bejövetelekor” elrejtett kéziránatokat — Juratovics Aladárnak „ajánlja föl”. Ugy tűnik — az 1973. április 15-ei egyesülés óta — egy pillanatra ismét egymásra talált a falu és a város.

A Szegedre visszatérő zsúfolt, öreg Trabant utasait s a kötettel hazasiető „gyevi embert” egyfelé viszi az, ami csak belülről jöhet. Ugy hiyják (de nehéz leírni): a család, a szűkebb és a tágabb haza szeretete.

Dáryi László

Elhunyt Kertai Ferenc

A Baranya megyei Somogy községben született 1920-ban. Kertai Ferenc, a munkásmozgalom régi harcosa. Édesapja, aki a MÁV-nál pályamunkásként dolgozott, korán meghalt, és így az édesanyjával és húgával 1931-ben visszaköltözik Újszentivánra. 1936-ban beáll tanoncnak és 39-től lakatossegédként dolgozik. 1940-ben, mint sok más társát, őt sem kerül el a behívó, egy évig katona, majd leszerelik, azonban egy év elteltével az 1942-es év decemberében már a Szovjetunióban az első frontvonalban teljesít szolgálatot. Hadifogságba kerül. A fogolytáborban önként jelentkezik partizánnak. A moszkvai kiképzés után pedig a Harmadik Ukrán Front felderítő tisztje. Az alapos felkészítés eredményeként 1944 végén különleges feladattal megbízva szovjet partizánokkal együtt a jugoszláv területre menekülő német csapategységekkel ütköztek. Jugoszlávia után Bécs következett, s onnan érkezik vissza Magyarországra. 1945 őszén leszerel, és Szőregen, a vasútnál helyezkedik el.

1949-ben saját kérésére a Belügyminisztérium központi állományához kerül. Az ott eltöltött 16 év alatt különböző beosztásokban teljesített szolgálatot, majd 1966-ban örnagyként vonult nyugállományba. Nyugdíjasként is tovább dolgozott, szinte haláláig.

Társai a Partizánszövetség tagjai szerény, csendes, mindamellet harcra kész, józan és meggondolt kommunista elvtársként emlékeznek rá.

A második világháborúban és a felszabadulás után végzett tevékenységét több magas kitüntetéssel ismerték el. Így tulajdonosa volt a Szocialista Hazáért Erdemrendnek, a Felszabadulási Jubileumi Erdeméremnek, s partizántevényekéért Moszkvában vehette át a Harci Erdemérmét.

*

Kertai Ferenc temetése holnap délelőtt 10 órakor a szőregi temetőben lesz.

MSZMP Szeged Városi Bizottsága